

Systemy zarządzania kosztami i dokonaniem

**PRACE NAUKOWE
UNIwersytetu Ekonomicznego
we Wrocławiu
nr 122**

**RESEARCH PAPERS
OF WROCLAW UNIVERSITY
OF ECONOMICS
No. 122**

Systemy zarządzania kosztami i dokonaniami

Redaktorzy naukowi
Edward Nowak
Maria Nieplowicz

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2010

Senacka Komisja Wydawnicza

*Zdzisław Pisz (przewodniczący),
Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,
Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban*

Recenzenci

*Marek Dylewski, Maria Hass-Symotiuk, Teresa Martyniuk,
Henryk Ronek, Kazimiera Winiarska*

Opracowanie redakcyjne

POLSKIE PRACOWNIE EDYTORSKIE

www.korekta-redakcja.pl

Redakcja techniczna

Barbara Łopusiewicz

Korekta

Teresa Wiatrowska

Skład i łamanie

Małgorzata Czupryńska

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2010

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-042-6

Spis treści

Wstęp	11
Piotr Bednarek: Audyt jako niezbędny instrument w procesie nadzoru właścicielskiego nad projektem inwestycyjnym	13
Małgorzata Białas: Ujęcie wyników działalności jednostki gospodarczej w sprawozdaniach finansowych	24
Marcin Blajda: Kapitał obrotowy netto jako podstawa opodatkowania działalności gospodarczej – artykuł dyskusyjny	33
Jolanta Bodzianny, Dominika Markiewicz-Rudnicka: Identyfikacja i ujawnianie informacji o kosztach i przychodach w sprawozdaniu finansowym	43
Leszek Borowiec: Możliwość implementacji rachunkowości zarządczej w administracji samorządowej	53
Grzegorz Bucior: Budżet podstawy zerowej w jednostkach samorządu terytorialnego	62
Halina Buk: Optymalizacja kosztów przejęć i fuzji	71
Michał Chalastra: Koszty niewykorzystanego potencjału w sprawozdaniu finansowym według zasad budżetowania	81
Iwona Chomiak-Orsa: Wykorzystanie zrównoważonej karty wyników w doskonaleniu procesów biznesowych	91
Marek Dylewski: Techniczne aspekty planowania długoterminowego w jednostkach samorządu terytorialnego w świetle nowych rozwiązań prawnych	100
Paulina Filip: Rachunek kosztów w systemie ewidencyjnym przedsiębiorstwa	109
Beata Filipiak: Pomiar dokonań jednostek samorządu terytorialnego przy użyciu mierników finansowych	122
Waldemar Piotr Gil: Sprawozdawczość finansowa <i>pro forma</i> możliwa do wykorzystania przez controlling	131
Hanna Jakimowicz: Wybrane koncepcje pomiaru dokonań i możliwości ich zastosowania w zakładach opieki zdrowotnej	141
Arkadiusz Januszewski: Koncepcja rozwoju komputerowo wspomaganego systemu kalkulacji kosztów dla przedsiębiorstwa produkcyjnego	150
Elżbieta Jaworska: Pomiar dokonań a zarządzanie dokonaniem przedsiębiorstwa	161
Marcin Jędrzejczyk: Rola wartości godziwej w zarządzaniu wartością jednostki gospodarczej	171

Marcin Kaczmarek: Wybrane zagadnienia z zakresu zmian w rachunkowości budżetowej oraz analizy potrzeb informacyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego	180
Anetta Kadej: Controlling podatkowy jako narzędzie minimalizacji ryzyka podatkowego	194
Kamil Kapustka: System wskaźników KPI jako fundament systemu controllingu dokonań w elektroenergetyce	204
Agnieszka Kister: Koszty jakości usług bankowych	213
Magdalena Kludacz: Model pomiaru dokonań szpitali w zakresie jakości – projekt Światowej Organizacji Zdrowia	222
Paul-Dieter Kluge: Doświadczenia z zastosowania rachunku kosztów i dokonań w małych przedsiębiorstwach przy wykorzystaniu systemu ERP ...	230
Marta Kołodziej-Hajdo, Anna Surowiec: Rachunkowość przedsiębiorstwa finansującego projekty inwestycyjne z funduszy UE	237
Roman Kotapski: Monitoring działalności przedsiębiorstwa budowlano-montażowego	246
Katarzyna Kowalska: Funkcjonowanie instytucji magazynu konsygnacyjnego w polskim systemie podatkowym	259
Wojciech Dawid Krzeszowski: Ustalanie utraty wartości środków trwałych metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych	268
Anna Kujawa, Małgorzata Siemionek: Kluczowe czynniki sukcesu w <i>balanced scorecard</i>	278
Mariusz Lisowski: System zamówień publicznych w Polsce	288
Przemysław Łagodzki: Koszty ochrony środowiska – definicje	301
Iwona Majchrzak, Marzena Rydzewska-Włodarczyk: Wykorzystanie instrumentów rachunkowości zarządczej w controllingu projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	310
Aleksandra Martynowicz: <i>Cash pooling</i> – problemy prawno-podatkowe	326
Teresa Maszczak: Normowanie kosztów robocizny w jednostce przetwórstwa mleczarskiego	335
Przemysław Mućko: System pomiaru dokonań szpitali w Anglii	345
Renata Nesterowicz: Znaczenie badań analitycznych kosztów w przedsiębiorstwie	355
Bartłomiej Nita: Kontrola zarządcza a zarządzanie dokonaniem przedsiębiorstwa	365
Edward Nowak: Wpływ norm rachunkowości na jakość informacji zarządczej	377
Ryszard Orliński: Koszty i przychody świadczeń medycznych na przykładzie wybranego oddziału szpitalnego	387
Ewa Pasieczna: Porównanie niemieckich, francuskich i polskich regulacji z zakresu szacowania podstaw opodatkowania	394
Przemysław Pietrzak: Cele pomiaru wartości przedsiębiorstwa	402

Michał Poszwa: Ryzyko w strategii podatkowej przedsiębiorstwa	411
Małgorzata Rówińska: Strategie osłaniające przed ryzykiem zmiany wartości godziwej aktywów i zobowiązań jednostki gospodarczej	419
Paweł Rumniak: Połączenia i nabycia jako sposoby na ujawnianie wartości niematerialnych w bilansach przedsiębiorstw	428
Kazimierz Sawicki: Kierunki zmian w zakresie kontroli zarządczej i nadzoru	437
Karol Schneider, Krystyna Nizioł: Wybrane instrumenty polityki podatkowej	445
Anna Surowiec, Marta Kołodziej-Hajdo: Podatek odroczony według regulacji krajowych, MSSF i US GAAP	454
Katarzyna Szymczyk-Madej: Warunki efektywnego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w przedsiębiorstwie	464
Edward Wiszniowski: Rekomendacja T komisji nadzoru finansowego a system rachunkowości zarządczej w bankach	476
Irena Ziętowska: Konsolidacja sald rachunków bankowych instrumentem optymalizującym przepływy pieniężne grupy kapitałowej	486
Joanna Zuchewicz: Nowy wymiar cech jakościowych sprawozdawczości finansowej	494

Summaries

Piotr Bednarek: Audit as an essential instrument of construction project governance process	23
Małgorzata Białas: Company financial results in financial statements	32
Marcin Blajda: Working capital as a base of taxing economic activity	42
Jolanta Bodzianny, Dominika Markiewicz-Rudnicka: The identification and recognition of incomes and expenses in financial statement	52
Leszek Borowiec: Possibility of the management accounting implementation in the local government administration	61
Grzegorz Bucior: Zero based budget in local government	70
Halina Buk: Cost optimization of the mergers and acquisitions	80
Michał Chalastra: Costs of supply utilize in profit and loss account	90
Iwona Chomiak-Orsa: Using balanced scorecard to improve business processes	99
Marek Dylewski: Technical aspects of long-term planning in local government in the light of new legal regulations	108
Paulina Filip: Measurement of costs in the accounting system of an enterprise	121
Beata Filipiak: Measurement of the territorial-government units' achievements by using financial measurement instruments	130

Waldemar Piotr Gil: <i>Pro forma</i> financial reporting possible to be used by controlling.....	140
Hanna Jakimowicz: Selected concepts of performance measurement and their potential application in health care organizations	149
Arkadiusz Januszewski: The conception of computer-based costing system development for a manufacturing company	160
Elżbieta Jaworska: Relationship between performance measurement and performance management	170
Marcin Jędrzejczyk: Fair value estimation in managing the enterprise	179
Marcin Kaczmarek: Chosen aspects of changes in budget accounting and the analysis information needs in the local government units	193
Anetta Kadej: Tax controlling as a tool minimizing tax risk	203
Kamil Kapustka: KPI system as a foundation of controlling performance system in the power industry	212
Agnieszka Kister: Banking services quality costs	221
Magdalena Kludacz: The model of quality performance measurement for hospitals – the project of World Health Organization	229
Paul-Dieter Kluge: Implementation of ERP-supported cost and performance accounting based on direct experience with small enterprises	236
Marta Kołodziej-Hajdo, Anna Surowiec: Accounting of a business unit financing investment projects from EU funds	245
Roman Kotapski: Monitoring the activity of a construction enterprise	258
Katarzyna Kowalska: Functioning of a consignment stock in the Polish tax system	267
Wojciech Dawid Krzeszowski: The loss of the value of fixed assets according to the discounted cash flow method	277
Anna Kujawa, Małgorzata Siemionek: Key factors of success in balanced scorecard	287
Mariusz Lisowski: Public procurement system in Poland	300
Przemysław Łagodzki: Environmental costs – definitions.....	309
Iwona Majchrzak, Marzena Rydzewska-Włodarczyk: The use of instruments of management accounting in controlling the projects implemented by local government units	325
Aleksandra Martynowicz: Cash pooling – legal and tax issues	334
Teresa Maszczak: Unit labor costing standardization in the diary processing unit	344
Przemysław Mućko: Performance measurement system of hospital trusts in England	354
Renata Nesterowicz: The role of investigations of analytic costs in an enterprise	364
Bartłomiej Nita: Management control and corporate performance management	376

Edward Nowak: Influence of accounting standards on the quality of management information	386
Ryszard Orliński: The costs and revenues of medical services using the example of a chosen hospital ward	393
Ewa Pasieczna: The comparison of German, French and Polish conditions of tax base estimated setting	401
Przemysław Pietrzak: Targets of the enterprise valuation	410
Michał Poszwa: The fiscal strategy risk of an enterprise	418
Małgorzata Rówińska: Hedging strategies against the risk of the change of fair value assets and liabilities	427
Paweł Rumniak: Mergers and acquisitions as a way of discovering intangible assets in a company balance-sheet	436
Kazimierz Sawicki: Direction of changes in the area of managerial control and supervising	444
Karol Schneider, Krystyna Nizioł: The instruments of state tax policy	453
Anna Surowiec, Marta Kołodziej-Hajdo: Deferred tax according to domestic regulations, IFRS and US GAAP	463
Katarzyna Szymczyk-Madej: Conditions of the effective functioning of the internal control system in an enterprise	475
Edward Wiszniowski: T recommendation of the Financial Supervision Commission versus the system of the accounting management in banks	485
Irena Ziętowska: Cash pooling as an instrument used to optimise the cash flow of a capital group	493
Joanna Zuchewicz: The new dimension of financial reporting quality attributes	501

Wstęp

Podjęcie i prowadzenie jakiejkolwiek działalności gospodarczej jest związane z ponoszeniem kosztów, które są skutkami decyzji podejmowanych w przedsiębiorstwie, natomiast obniżanie tych kosztów jest głównym sposobem na zwiększenie zysków. Przychody natomiast powstają na rynku i w tym sensie są kategorią zewnętrzną w stosunku do przedsiębiorstwa.

Wzrost złożoności procesów gospodarczych oraz rosnąca konkurencja powodują także zwiększone zapotrzebowanie ze strony menedżerów na informacje dotyczące dokonań w obszarach aktywności ich działalności. Aktualnie nie wystarczają już informacje generowane przez tradycyjny system rachunkowości. Koniecznością staje się stosowanie takich systemów rachunku kosztów i pomiaru dokonań, które tworzyłyby informacje na potrzeby zarządzania w różnych okolicznościach. Dlatego w ostatnich latach obserwuje się wyraźny wzrost zainteresowania nowoczesnymi koncepcjami rachunku kosztów i zarządzania dokonaniami.

Systemom rachunku kosztów i zarządzania dokonaniami jest poświęcony niniejszy zeszyt Prac Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Są w nim zamieszczone artykuły naukowe dotyczące różnych koncepcji teoretycznych w zakresie zarządzania kosztami i dokonaniami oraz ich zastosowania w praktyce funkcjonowania określonych przedsiębiorstw i instytucji. Prezentowane rozwiązania są podporządkowane nadrzędemu celowi, jakim jest dostarczenie użytecznych informacji ekonomicznych, przydatnych w procesie zarządzania na poziomie operacyjnym i strategicznym.

Pragnę wyrazić nadzieję, że opublikowane w niniejszym tomie teksty przyczynią się do rozwoju i doskonalenia instrumentarium rachunkowości zarządczej z obszaru zarządzania kosztami i dokonaniami oraz do wzrostu jego wykorzystania w praktyce zarządzania przedsiębiorstwami i instytucjami.

Edward Nowak

